

խաղաղ զէմբ մը՝ արծակ լոյսին մէջ, յաջողաբար հանդուցուած ու լուծուած գիծերու քնա-
կան ու պարզ ներդաշնակութիւն մը, ասոնցմէ աւելի բուռն տեսարանի մը պէտքը չէն զգար,
կ'ուզեն գիտել մարդը իր գործարաններուն եւ իր վիճակին հետ համեմատական, օժտուած այն
ամբողջ կատարելութեամբ զոր կրնայ ունենալ այս ասիականներուն մէջ. ասոկից ուրիշ ոչինչ,
ոչինչ այսոկից աւելի. մնացածը չափազանցութիւն, անհւելութիւն կամ հիշատակութիւն պիտի
թուէր իրենց. Այս է այն շրջագիտակը, որու մէջ իրենց գաղաղամանը պարզութիւնը կեցուցած
է զիրենք եւ որմէ մեր զարգացումին բարդութիւնը մեղ յորա է մղած. ասոնք իրենց պատ-
շաճող արուեստ մը գտած են ինն, արձանադրութիւնը, ասոր համար է որ այդ արուեստը մեր
հտելւր թողած ենք, եւ այժմ անոնցմէ է որ կ'երթանք օրինակ կ'առնենք:

ԻՐԲՈՒԻԹ ԹԷՆ

ԱՁԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

— • —

ՀԱՅ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐՆ Ի ԲԱՐԻԶ. — ՆՈՒԱԳՈՒՀԱՆԴԷՄՆԵՐ. — ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆՏԻ
«ՊԵՊՕ»ԻՆ ՅԻՄՆԱՄԵԱԿԸ. — Պ. ՅԱՍՈՒՆԵԱՏԵԱՆԻ ՄԷԿ ԹԱՐԳՄԱՒ

ՆՈՒԹԻԻՆԸ. — ԵՐՈՒԱՆԻ ՕՏԵԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ
ԹԻԻՆԸ. — ՆՈՐ ԹԵՐԹ ՄԸ

ՀԱՅ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐՆ Ի ԲԱՐԻԶ. — Այս տար-
ուան երկու Սալոններուն մասնակցած են վեց
հայ նկարիչներ, Պ. Պ. Զաքարեան, Շապան-
եան, Շահին, Տերանեան, Թէրլէմէզեան, Գրի-
գորեան, Պ Շահին «ընկերակից» անուանուած
է «Գեղարուեստից ազգային ընկերութեան»:

ՆՈՒԱԳՈՒՀԱՆԴԷՄՆԵՐ. — Պ. Ամիրեանն նուա-
զանդէտ մը տուաւ Մայիս 21ի իրիկունը՝
Բլէյքլի արահին մէջ. Համակրելի թէնօրը եր-
դեցի՜րնեքլլի, տիկինՎիարտօի, Բուպինչիայ
նի կտորներ, և երկու հայկական տողովդա-
կան երգեր. Տիեմնը Ֆրանսացի նշանաւոր
գայնականարը, Տիկին Ռոզ Քարոն, մեծ Օրէ-
յայէն, Պ. Պաշը, պատ, Իսախան օրիորդ-
ները եւ Պ. Բոլ Վիարտօ քամբլովթականարը,
մասնակցեցան երկուշիկին, որուն ներկայ էր
ֆրանսական խումն ու բնաւոր հասարակու-
թիւն մը եւ որ շատ փայլուն յաջողութիւն
մը ունեցաւ:

Մայիս 23ի հինգշաբթի իրիկունը, Վահրամ
Սվաճեան նուագաւորդէտ մը տուաւ «Ամր տէ-
ք-Ալիքիբլութէտ ար Ֆրանսին» մէջ. Սահց, իր
սովորական ճարտարութեամբը, Պեթովընէն,
Շորէնէն, Տվորաքէն եւ Լիսթէն կտորներ,
եւ իր հեղիանկութիւններէն մէկ քանին, ու-
րոնք բուռն ծափերով ընդունուեցան:

ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆՏԻ «ՊԵՊՕ»ԻՆ ՅԻՄՆԱՄ-
ԵԱԿԸ. — Կալկասի թերթերը կը հաղորդեն թէ
Թիֆլիսի հայ, վրացի եւ ռուս հասարակու-
թիւնները հանդիսաւորապէս առնել են Պար-
րիէլ Սոււնդուկեանցի թատերական դրօժու-
նութեան յիւնամակը. հայ, վրացի եւ ռուս
թատրախուսները ներկայացուցել են «Պե-

պօշն, Սոււնդուկեանցի հրաշակերտը. եւ եւ-
րեք ազգի զերասաններն ինչպէս եւ հասարա-
րակութիւնը՝ այդ ներկայացման միջոցին
խանդավառ մեծարանքի ցոյցերով փառաբեր
են տաղանդաւոր հայ թատերագիրը:

Սոււնդուկեանց արծանի էր այս համազգային
յարգանքի արատայալութեան, իր թատերգու-
թիւնները, իրական կեանքէ ներշնչուած ապ-
անկեղծ ու կենսատրոփ պատկերներ՝ սուր եր-
գիծանութեամբ մը ստորագծուած, արդարու-
թեան եւ բարութեան բուռն սիրով մը ստղոր-
ուած, հայ գրականութեան այն հազուագիւտ
էջերէն են որոնք ո եւ է գրականութեան մէջ
կարող են սեղ մը դրամիլ իրենց պարզ թայց
ինքնանախկ ու խորին դեղեցկութեամբը. Ատ-
կից դատ, Սոււնդուկեանցի դրօժը թուական
մը կը բաժնայ Հայոց ինչպէս եւ Վրաց թա-
տերական գրականութեան մէջ. հնոգի ու նը-
մանողական ողբերգութիւններով եւ ռոման-
թիկ խաղերու թարգմանութիւններով միայն
կազմուած հայկական բեմերթուարին մէջ, ան
ստացին անգամ բերաւ իրական, կենդանի,
ինքնուրոյն թատերգութեան նորութիւնը,
եւ իր խաղերը, ուր կը տեսնուին բարոյախօս
մտածողի ազնիւ ու բնորոշ ձգտումներ, ոչ
միայն զերծ են ամէն նմանողութենէ. հնամու-
լութենէ, հետադարձութենէ, այլ կրնան
համարուել նոր ու արժուն տարր մը աւել-
ցուած մարդկային գրականութեան վրայ: —
Շատաշխիւ այն պահելով աւելի մարմամանօրէն
խօսիլ Սոււնդուկեանցի գործին վրայ, կը փու-
թանք մեր նորհասարակութիւններն ու յար-
գանքը մատուցանել «Պեպօ»ի եւ «Սական Պետ-
րովիչի կեանքում» ի հեղինակին:

Պ. ՅԱՍՈՒԼԵԱՅՆՍԻ ՄԻՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒ-
թԻՒՆԸ. — Պ. Թ. Ֆասուլեանան վաղեմի հայ
գեղասանը, պոլսական ամսիկ քարաքանի թարգ-
մաներ է Սուղուկեանցի (Սուլան Պետրովիչ
էն կեանքում) խաղը. ազատ թարգմանու-
թիւն մըն է, ուր Պ. Ֆասուլեանան ջանա-
ցած է բոլորովին պոլսացցեն Սուղուկեանցի
կովկասեան տիպարներն ու լեռուն. փորձը
յաջողած կը թուի մեզի, լեզուն կերպարն է,
շարժվում, դուռնացել, Պոլսոյ ասիկ հայերէ-
նին ճիշդ պատկերը կը ներկայացնէ. կը յանձ-
նարարենք մեր գրասէրներուն կարգալ այդ
տետրակը, որ, արդէն չանկեան իր նւթովը,
Տաճկահայերու համար կրկնապէս չանկեան է
եղած՝ Պոլսոյ շարքաւորն վերածուածով:

ԵՐՈՒԱՆԻ ՕՏԵԱՆԻ ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. —
Էրեւնթ Ռեդանի «Խարաչիլի ժողովրդին պատ-
մութիւնը» մագալաթական գործին հայերէն
թարգմանութիւնը, զոր մեր աշխատակիցը,
Երուանդ Օտեան որոշած է հրատարակել պիտի
սկսի մօտեքս լոյս տեսնել: Պիտի հրատարակ-
ուի պրակ առ պրակ, իւրաքանչիւր պրակը
64 էջէ բաղկացած, արժեւոր մէկ ֆրանք: Առա-
ջին պրակը կ'երեւնայ քիչ օրէն, եւ կը զըր-
կուի անոնց որ փափաք յայտեն այդ հրատա-
րակութեան բաժանորդ գրուելու: Անոնք որ կը
փափաքին առաջին պրակն ընդունիլ իրեն հը-
մուշ կամ բաժանորդ գրուել, պէտք է դիմեն
թարգմանչին:

ՆՈՐ ԹԵՐԹ ՄԸ. — Ընդունեցանք առաջին
թիւը գրական եւ քաղաքական ամսաթիւրթի
մը որ սկսուած է հրատարակուիլ Բարդիս մէջ.
«Ժողովուրդին համար» անուանով:

Մ Ա Տ Ե Ն Ա Ղ Ա Ր Ա Ն

ԱՆԱՀԻՏ

— 0 —

Գիշ օրէն մեր ընթերցողներուն պիտի զըր-
կենք գրքոյ մը որ կը պարունակէ Անանիոս

ԱՆԱՀԻՏ

ՄԱՏԵՆԱՂԱՐԱՆ ԱՆԱՀԻՏ» ընդհանուր տիւ-
ղոսին տակ: Առ այժմ այդ գրքոյնները պիտի

բաղկանան 32 կամ առաւելուն 48 երեսէ: Ա-
պագային, մտադիր ենք, — եթէ մեր միջոցները
ներքն, — անոնց ծաւալն ընդարձակել:

Այս առաջին գրքոյնը այս անգամ իբրեւ «Ա-
նահիտի» յաւելում մը պիտի զըկուի մեր
ընթերցողներէն անոնց որ իրենց բաժնեդիրը
վճարած են. մնացեալները զայն պիտի ընդու-
նին՝ երբ բաժնեդիրն վճարեն: «Անահիտ»
բաժանորդ ընդդիմեալն համար այդ գրքոյնին
գինը պիտի ըլլայ 1 ֆրանք:

Յաջորդ գրքոյնները պիտի զըկուին «Անա-
հիտ» ընթերցողներէն անոնց միայն որ առա-
ջուց գրաւորապէս մեզի փափաք յայտեն այդ
հրատարակութեանց շարքը ունենալու: Մեր
բաժանորդներուն համար այդ գրքոյնները
պիտի արժէ 50 ասնթիւմ (32 էջը, 75 ասնթիւմ
(48 էջը): «Անահիտ» բաժանորդ ընդդիմեալն
համար պիտի արժեն 1 ֆրանք՝ երբ 32 էջէ բաղ-
կանան, եւ 1, 50 երբ 48 էջէ բաղկանան:

Այս շարքին մէջ պիտի գնենք թարգմա-
նութիւններ հին ու նոր գրականութեան հը-
րաչակերտներու, — թատերգութիւններ, վի-
պակներ, հեքիաթներ, բանաստեղծութիւններ,
քննադատական, գիտական, պատմական կամ
գնդարկեալական ուսումնասիրութիւններ:

Յառաջիկային, երբ կարենանք աւելի ըն-
դարձակ ծաւալ մը տալ գրքոյններուն, իւրա-
քանչիւր գործի սկիզբը հեղինակին վրայ կեն-
սագրական ու քննադատական ուսումնասիրու-
թիւն մը պիտի զետեղենք:

Կը յուսանք՝ առ այժմ՝ տարին գոնէ 4 գրք-
ոյն հրատարակել:

Մեր յաջորդ գրքոյնները պիտի պարունա-
կեն գործեր Էմիլ Զոլայի, Բոլ Առանի, Եսքը-
լէսի, Ռեդանի, Տանթէի, Շէքսպիրի, եւն:

ՄԱՏԵՆԱՂԱՐԱՆ «ԱՆԱՀԻՏ»ը պիտի նպատակ
ունենայ հայ հասարակութեան ճանչցնել օտար
մատենագրութեանց վեհագոյն արտադրու-
թիւնները:

Հեղինակներու եւ գործերու ընտրութեան
մէջ, շատ ազատ եւ շատ լայն ոգիէ մը պիտի
առաջնորդուինք. մեր նպատակն է այդ գրքե-
րու շարքով մեր ժողովրդին մտաւորական ու
բարոյական դաստիարակմանը նպաստել, բայց
այդ նպատակին իրագործմանը մէջ տիրացուի
անձկամատութիւն մը եւ վեղարաւորի աններու-
ղատութիւն մը գնելէ հետո պիտի մնանք,
պիտի մտարենք այս շարքէն ամէն ինչ որ թի-
կեւ, անոտի, գոհեցիօրէն դուարձայի, անբա-
րոյականօրէն հրապուրելի է ամէն ինչ որ մա-
կերեւութային ժպիտ մը ունի լոկ, վերնա-
մաշկային հաճոյք մը միայն կ'ազդէ. բայց պի-
տի տեղ տեսնուի հոն այն բոլոր գործերուն ու